

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-6 szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 222. szám.

Péntek, szeptember 30.

A nagy államkölcson.

— szeptember 30.

Jelentettük már, hogy a magyar kormány megkötötte a nagy államkölcsont s Lukács László pénzügyminiszter a Magyar Általános Hitelbankkal mint a pénzcsoport meghatalmazottjával 500 millió koronás kölcsönművelet tárgyában megállapodást létesített, melynek értelmében fenti összeg 75 százaléka fix számlára és 25 százaléka opció útján kerül átvételre. Kibocsátatik ugyanis 250 millió korona névértékű m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegy három évi lejáratú és 250 millió korona névértékű 4 százalékos magyar koronajáradék fix átszámítási árfolyammal külföld értékekre. A Magyar Általános Hitelbank vezetése alatt álló konzorcium — ezen intézetten kívül — áll az eddigi tagokból, nevezetesen:

S. M. v. Rothschild, Wien, K. k. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel u. Gewerbe, Wien, K. k. priv. allgem. österr. Boden-Credit-Anstalt, Wien, Direktion der Disconto-Gesellschaft, Berlin, S. Blüchroder, Berlin, Mendelssohn et Co., Berlin, Bank für Handel u. Industrie, Berlin, továbbá a konzorciumba újonnan belépett következő tag kből és pedig: Magyar kir. postatakarékpénztár, Budapest, Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Budapest, K. k. priv. Oesterreichische Laenderbank, Wien és Wiener Bank-Verein, Wien.

Az első tekintetre is konstatálni lehet, hogy a feltételek az adott viszonyok között előnyösek vagy — hogy üzleti nyelven fejezzük ki magunkat — kulánsak. Vannak továbbá a kölcsönkötés módjának olyan, részben pénzügyi részben politikai természetű örvendetes momentumai, a melyekre helyes, ha nyomatékosabban rá mutatunk.

A hitelező bankárcoportban kiváló nagy szerep jutott a németországi intézeteknek. Gondoljuk meg, hogy a művelet egy nappal azután köttetett meg, hogy Berlinben egy százalékkal emelték fel a bankamatlábat és a birodalmi bank elnöke oly nyomatékosan hangsúlyozta a pénzpiac feszült helyzetét.

Ha van perrendszerű bizonyíték arra, hogy a magyar állam hitele szilárdabb, mint valaha volt, hát ez az. De hálás elismeréssel kell emlékeznünk a német kormány magatartásáról, a mely a legmelegebb érdeklődéssel kísérte a tárgyalásokat.

Németország és a vele szoros viszonyban levő Magyarország között újabb gazdasági kapcsolatot sikerült létesíteni.

A birodalmi kormány ezzel a magatartásával megmutatta, hogy Magyarország szerepét, erejét és jelentőségét a hármasszövetségben mily nagyra becsüli és kész ezt a viszonyt gazdasági téren is teljes erővel és barátsággal ápolni és fejleszteni.

Ennek az eseménynek politikai és gazdasági jelentőségét nem lehet eléggé kiemelni.

Pénzügyi és hitelpolitikai szempontból örvendetes, hogy a bankárcoport régi tagjaihoz két bécsi pénzintézetten kívül két nagy budapesti pénzintézet is egyenjogú felként csatlakozott, ami ezuttal először történik. Ez mindenesetre figyelemreméltó haladás a magyar hitelügy történetében. A magyar királyi postatakarékpénztár is közvetlen részese a hitelműveletnek. Lukács László még első pénzügyminisztersége alatt mindenkor bevonta Magyarország egyetlen állami pénzintézetét az állami hitelműveletekbe. Az előző kormány hitelműveleteinél azonban megszakadt ez a gyakorlat, amely pedig egy a postatakarékpénztár fejlődése, mint az állami hitel szempontjából megokolt, helyes és szükséges volt.

Ha figyelembe vesszük a nemzetközi pénzpiac mai helyzetét és összevetjük a kölcsön nagyságával és feltételeivel, ha utalunk a hitelművelet megkötésének körülményeire, megállapíthatjuk, hogy ez a kölcsön valóságos demonstráció országvilág előtt Magyarország hitele, ereje, hatalma és tekintélye mellett. Gazdasági erőforrásait nemcsak nem rontotta, hanem valósággal új bőséges forrásokat nyitott meg.

Ez a kölcsönművelet olyan pénzügyi, politikai és államferfiui sikere Lukács Lászlónak és a kormánynak, a melylyel szemben a kicsinyes és erőltetett gáncs vagy elnémul, vagy — neveltségessé válik.

A nagybecskereki munkásgimnázium.

— A III-ik évfolyam. —

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület őszi és téli munkásságának derekát képezi az iskolán kívüli oktatás, amelyet az egyesület már évek óta kiváló sikerrel folytat egy a vármegye székhelyén, valamint a nagyobb vidéki központokon a munkásgimnáziummal, a szabad liceumokkal és a kisebb községekben a nép számára rendezett ismétlődő tanfolyamokkal. Nagybecskereken az iskolán kívüli oktatásnak egyik legerősebb szerve a munkásgimnázium, amely már 3 éve működik Knyaskó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató szakavatott és buzgó vezetése mellett kitűnő előadói karral.

A nagybecskereki munkásgimnázium idei harmadik évi tanfolyamát folyó évi október hónapban kezdi meg s a tanfolyam előadói kara dr. Vinczehidy Ernő m. főjegyző, egyesületi igazgató elnöklésével tegnap délután értekezletet tartott, amelyen megbeszélte az idei tanfolyam szervezését.

Az értekezleten Knyaskó Lajos a munkásgimnázium igazgatója bemutatta a tanfolyam részletesen nagy gonddal elkészített munkatervét, amely szerint a munkásgimnázium idei tanfolyamai a következők volnának:

1. Magyar irodalom. 14 tanóraban. Vetített képekkel.
2. Magyarország gazdasági földleírása. 18 tanóraban. (Új tantárgy). E tan-

tárgy magában foglalná Magyarország általános földrajzi ismertetését, hazánk földművelését, mezőgazdaságát, az ásványi termékeket, erdőművelést, hazánk iparát, közlekedését és kereskedelmét vetített képek és speciális térképek felhasználásával.

3. A fizika alapelvei. 14 tanóraban kísérletek bemutatásával.

4. Elektrotechnika. 10 tanóraban kísérletek bemutatásával.

6. Kémiai technologia. 10 órában. (Új tantárgy). Itt ismertetik vetített képek bemutatásával a szükséges kémiai alapismereteket, a fémek feldolgozását, a fát és feldolgozását, üveg, porcellángyártást, a textilgyárakat, cukor és papírgyártást.

6. Közgazdasági alapismeretek 16 tanóraban. E tantárgy főbb pontjai képeznek: a hitel és szervei, a pénz, valuta, a hazai és idegen pénzügyrendszer, értékpapírok, árfolyam, bankjegy, érme, bankok, pénzintézetek, takarékpénztárak, szövetkezetek, biztosító társaságok, ezek szervezete, célja és közgazdasági jelentése tekintettel a hazai viszonyokra. A váltóismeret: a váltó és fajtái, váltócselvények, a fontosabb váltójogi tudnivalók, intézés, remittálás, saját és idegen számlára, bemutatás, telepítés, közbenjárás, óvás, eszkompt stb.

7. Egészségtan 10 órában. A gyakorlati fontosabb tudnivalók közlése, a ragályos, fertőző, bőr- és vérbetegségek, első segélynyújtás stb.

A munkásgimnázium tanfolyama hat hónapig tart. Az előadások október 12-ikén kezdődnek s március 31-én végződnek hetenként két napon négy tanóraban, este 8 óráig.

Knyaskó Lajos igazgató munkatervét egyhangulag magáévá tette s a gondos munkáért egyben köszönetét fejezte ki neki.

A tantárgyakat nagyrészt a tavalyi előadók fogják tanítani két tantárgy kivételével, a melyre nézve az előadókat legközelebb fogja a Tmke elnöksége kijelölni és fölkérni.

Ugyiszintén a napokban a munkásgimnázium igazgatója az előadói karral együttesen véglegesen megállapítja a tantárgyak, illetőleg a tanórák beosztását, úgy, hogy a gimnázium október 12-ikén akadálytalanul megkezdheti idei tanfolyamát.

A hallgatók fölvételére és a beiratásra vonatkozó értesítést szintén a napokban közlik.

Tájékoztató.

Október 6., 7., 8., 9. Nagybecskereki országos vásár.
Október 7. Megyei állandó választmány ülése.
Október 9. Tiszti szék.
Október 9. Lóverseny.
Október 10. A torontáli nemzeti munkapárt gyűlése.
Október 10. Őszi rendes közgyűlés.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárásjelentése. Szeptember 30.

Barométer súlyadó, délután 1:38 órakor: 759.3 mm. Hőmérséklet: maximum 22.5 C, minimum 9.0 C. Csapadék: —. Felhőzet: —. 2. Szélirány és erősség: SE. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Száraz.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnapi este 8 óra 38 percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = fűrtöfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = bárányfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

SZALLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN
Iroda: Szerb hitközségi palota. (Szerbtemplom-utca) Telefon 139. **PERL MÓR ÉS FIA SZALLITÓK** Iroda: Szerb hitközségi palota (Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközlünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482-200.97 **ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.**

HIREK.

— **Személyi hir.** Dr. Dellimanics Lajos főispán tegnap délután hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— **Az őszi rendes közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága hétfőn tartott rendkívüli közgyűlésében, mint már említettük a f. évi rendes őszi közgyűlés határidejéül 1910. évi október hó 10. napjának délelőtti 10 óráját tűzte ki. Az állandó választmány ülését a főispán 1910. évi október hó 7-ik és következő napjainak délutáni fél 4 órájára tűzte ki, mely ülések a főispáni kisteremben tartatnak meg. A rendes őszi közgyűlésen tárgyalatnak: a vármegye 1911. évi költségvetése, az 1911. évre kivetett megyei pótdadók és a hivatalos lapban közzétett tárgyak, amelyek jegyzéke a vármegyeház hirdetési tábláján is ki lesz függesztve. A rendes őszi közgyűlést megelőzőleg október hó 9-én délelőtt 10 órakor a főispáni kisteremben számonkérő tisztiszek fog megtartatni. A vármegye alispánja egyben felkéri a megyei főügyészt, árvászeki elnököt, a főszolgabírákat és polgármestereket, hogy hivataluk összes személyzetének működését 1910. évi május hó 1-től 1910. évi szeptember 30-ig bezárólag feltüntető tevékenységi kimutatást a számonkérő tisztiszeknek mutassák be. Végül a m. kiadót és iktatót utasítja, hogy az Ü. Sz. 142. §-a értelmében állítsák össze a központi hivatal tevékenységi kimutatást.

— **Doktorrá avatás.** Erdely Jenő nagyszombati járásbíró, Erdely Boldizsár nagybecskereki pénzügyi tanácsos fia a napokban tette le magánszorgalmából kiváló sikerrel a doktorátust a kolozsvári egyetemen, amelynek alapján doktorrá avatták.

— **A zsidók ujéve.** A bibliai időszámítás szerint 5671. éve, hogy Isten a világot a semmiből teremtette, hogy parancsára: „legyen világosság”, lőn világosság. Zsidó vallásu polgártársaink október 4-ikén, kedden ünneplik a világteremtésnek ezt a napját, a zsidó ujévet, mely a reá tized napra következő Jom kippur, a nagybőjt napjával együtt a legnagyobb ünnepük. A bibliai hit szerint e napon, újév napján zárja le Jehova az emberiség nagy könyvét, melynek lapjain kinek-kinek felvagyon róva egy esztendei jó és gonosz minden cselekedete, hogy megvonván a mérleget jó és rossz cselekedete között, az engesztelődés napján jegyezze elő az embereket a következő évben öröme vagy bánatra, életre vagy halálra.

Az újévi ünnepek alkalmából a nagybecskereki izraelita templomban az istentisztelet sorrendje a következő: Hétfőn, október 3-ikán este esti ima kezdete fél 6, reggeli 6 órakor. Hítségoklat 3/4 órakor. — Kedden, október 4-ikén: esti ima fél 6, reggeli 6 órakor.

— **A nappali villamos üzem.** A városi villammű vezetősége a nappali villamos üzemnek október hó elsején való létesítésével kapcsolatban a következő figyelmeztetést teszi közzé:

Figyelmeztetés.

Felkérjük városunk nagyérdemű közönségét, különösen pedig az építőiparosokat u. m.; kőműves, ács, bádógos és festőket, hogy ezáltal a villamos vezeték érintésétől óvakodjanak, mert f. évi október hó 1-től kezdve nappali üzemeltetésük és így a hálózatban szakadatlanul áram kering, annak érintése életveszélyes. Bármely előforduló szerencsétlenségért ezen közhírreléssel után a vezetőség felelősséget nem vállalhat.

A városi villammű vezetősége.

— **A sirályok mulatsága.** A sirályok evezős társaságának f. évi október hó 1-én a Kaszinó összes termeiben megtartandó mulatsága iránt városzerte igen nagy az érdeklődés. Hir szerint a színházi előadás után tömegesen keresik fel a színházi látogatók a mulatságot. A rendezőség figyelmezteti különösen a női közönséget, hogy a mulatság házias jellegét ezáltal is megőrzi. Az a jó hír, mely a sirályok mulatságát mindig jellemezte, határozott sikert biztosít ennek a táncestélynek. Belépődíj személyjegy 2 korona családjegy 5 kor., deakjegy 1 korona.

— **A téli menetrend.** A m. kir. államvasutak igazgatósága most adta ki a téli menetrendet, amely október hó 1-től lép életbe. A menetrend a délvidéket érdeklőleg a következő változásokat tartalmazza:

A budapest—orsova—verciarovai vonalon. Budapest és Czegléd között a vasár- és ünnepnapokon közlekedő déli, illetve esti vonat megszüntetik. Szeged és Kiskunfélegyháza között a Szegedre reggel 5 óra 37 perckor érkező, valamint a Szegedről este 8 óra 15 perckor induló helyi vonat forgalmon kívül helyezetik. Az Or-

sováról jelenleg este 7 óra 5 perckor Domasnia-Kornyára induló személyszállító tehervonat Orsováról már este 6 óra 44 perckor fog indulni.

A szeged-rókus-dájai vonalon. A Szeged-Rókusról d. u. 3 óra 12 perckor Szabadkára induló és onnét éjjel 10 óra 1 perckor Szeged-Rókusra visszaérkező személyvonatok forgalma megszüntetik.

A temesvár-józsefváros—buziásfürdői vonalon. Az esti vonat helyett Buziásfürdőről Temesvárra egy délutáni személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Buziásfürdőről d. u. 5 óra 15 perckor indul és Temesvár-Józsefvárosra este 6 óra 50 perckor érkezik. A Buziásfürdőről d. u. 12 óra 50 perckor Temesvár-Józsefvárosra érkező és az onnan d. u. 3 óra 15 perckor visszainduló személyvonatok forgalma megszüntetik.

— **A honvéd ujoncok bevonulása.** A honvédelmi miniszter rendelete értelmében Nagybecskerek város katonai ügyosztálya ezután is közhírré teszi, hogy a honvéd ujoncok bevonulása a koleraveszedelemre való tekintettel további intézkedésig elmarad. Ugyancsak további intézkedésig elmaradnak az utóállítások is.

— **A koleraveszedelem.** A torontáli koleraveszedelmet a hatóságoknak sikerült a veszedelem fészkeiben, Czrepaján és Almáson lokalizálni, úgy, hogy innen nem terjedt tovább. A két község közül Almáson már egyáltalán elmúlt a veszedelem s csupán Czrepaján van néhány beteg, de újabb eset a lefolyt huszonnégy órában itt sem fordult elő, valamint hogy a vármegye egész területén nem történt gyanús megbetegedés.

— **Katonai kenyér készítése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy a cs. és kir. 7. hadtest hadbiztonságánál a karánsebesi, nagybecskereki, fehértemplomi, pancsovai, lugosi, temeskubini, ada-kalehi és nagykikindai állomások számára szükséges kenyermennyiségnek kincstári lisztből való előállításának kiadására október hó 3-án d. e. 10 órakor ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. A tárgyalásokra nézve a feltételek füzetei irányadók, melyek a kereskedelmi és iparkamaránál, továbbá a temesvári, aradi és nagyváradi cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál megtekinthetők.

— **Esti kereskedelmi szaktanfolyam.** A nagybecskereki állami felső kereskedelmi iskola tanári kara kereskedők és iparosok kereskedelmi és ipari alkalmazottak számára gyakorlati irányú esti kereskedelmi szaktanfolyamot nyit. A tanfolyamnak célja, hogy olyan egyének, akiknek nem állott módjában hogy kereskedelmi iskolát végezzenek, a kereskedelmi életben nélkülözhetlen ismereteket nyújtsanak. A tanfolyam tárgyai: egyszerű és kettős könyvvitel; kereskedelmi levelezés; kereskedelmi ismeretek és váltótörvények; kereskedelmi számtan. A tanfolyam november hó 1-én nyílik meg, 5 hónapig tart s annak látogatásáról a hallgatók bizonyítványt kapnak. Tandíj mérsékelt. Beiratkozni október 20-ig naponként délelőtt 11 óráig lehet. Bővebb felvilágosítást ad az áll. felső kereskedelmi iskola igazgatója.

— **Országos vásár.** A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett hirdetés szerint Törökbecsben holnapután, október hó 2-ikán tartják meg a legközelebbi országos vásárt, amelyre a sertéseken kívül mindenféle állat felhajtható.

— **Agyongázolt kisleány.** Mint Németcearnyáról jelentik, Schulez Antal ottani gazdának 12 éves Erzsébet nevű leánya egy tengerivel rakott kocsirol, mert az kátyuba zökkent, lebukott s a kocsi keresztül ment rajta. A szerencsétlen leányka olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy néhány órai kínlás után meghalt.

— **A bégaszentgyörgyi vásár.** Bégaszentgyörgyön a holnap kezdődő országos vásárra mindenféle állat felhajtható, miután a községben semmiféle állatbetegség nincsen s nem is fordult elő.

Színház.

Színházi műsor:

Október 1. Szombat: Denevér.
Október 2. Vasárnap délután. Az elvált asszony. Este: Luxemburg grófia.
Október 3. Hétfő: Amihez minden asszony ért. (Vigjáték, ujdonság.)

* **A sziniévad kezdete.** Polgár Károly szin-társulatának tagjai ma délelőtt megérkeztek Verscezről Nagybecskerekre, hogy itt az őszi sziniévadot megkezdjék. Az első előadás holnap este lesz, a mikor a „Denevér”-t adják, vasárnap délután az „Elvált asszony” kerül színre, este pedig „Luxemburg grófia”. Hétfőn „Amihez minden asszony ért” című vigjátékot mutatja be a társulat.

Közgazdaság.

□ **A szegedi borkiállítás torontáli kiténtettjei.** Szerdán zárták be a szegedi országos szőlő- és borkiállítást. A kiállítás iránt országzszerte tanusított érdeklődést legjobban igazolja a látogatók száma. A kétnapos kiállításon hatezer látogató fordult meg. A most bezárult kiállításon közel 300 borkiállító 560 borfajtat adott a juri elbírálása alá, mely ez óriási anyagot három napig bírálta. A kiállításon 5000 palack bor volt kiállítva. A szőlőkiállításon dacára az országos szőlőpuzstulásnak 60 kiállító vett részt háromszáznál több kiállított tárgyal. Ugy a bor, mint a szőlőkiállításon tulajdonképpen a homoki vidékek voltak képviselve; bár a hegyvidék ha számba nem is nagy, de értékes kollektívával állított be. A szőlő és borbíráló bizottság, tekintve a nagy anyagot, a bírálatok eredményét csak most a kiállítás bezárásakor hirdette ki. A bírálatok eredménye szerint a torontáli kiállítók közül a következők kaptak kitüntetést: A hegyi borok csoportjában Gerliczy Ferenc báró Deszk aranyérmét, a homoki borok csoportjában báró Baich Iván Bocsár aranyérmét, Stolz Adolf Nagyikinda dicséret oklevelét, a szőlőkiállítók közül Gerliczy Ferenc báró Deszk és Rohonczy Gida Törökbecse ezüst érmét, zombori Rónay Aladár kiszombor pedig bronzérmét.

TÁVIRATOK

A politikai élet.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A megindult politikai életben a legnagyobb hatással van a nagy államkölcsonnek ugy politikai, mint pénzügyi szempontból való rendkívül előnyös és sikeres megkötése. A kölcsonn illetően megkötése ma már nemcsak a kormány híveinek a körében, de az ellenzék körében is meglegedést kelt, mert elismerik, hogy ez az ország egészséges és konszolidált viszonyainak a bizonyítéka, másrészt, hogy komoly helyzetekben Magyarország mindenkor számíthat ugy Ausztria, mint másik szövetséges társának, Németországnak a támogatására. A delegációk összehívása is megtörtént már október 12-ikére Bécsbe, a költségvetést s a parlament további munkaprogramját is megállapította a tegnapi minisztertanács, így tehát rövid idő múlva a kormány teljesen felkészülten mehet neki az őszi politikai kampánynak. A politika köréből vett jelentéseink az alábbiak:

A miniszterelnök bécsi utja.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai reggeli lapok arról adtak hírt, hogy a miniszterelnök ma Bécsbe utaznék. Illetékes forrásból most azt jelentik, hogy a miniszterelnök csak vasárnap vagy hétfőn utazik Bécsbe, hogy résztvegyen az odaérkező belga királyi pár tiszteletére rendezendő ünnepeken.

A delegációk.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) A delegációknak október 12-ikére Bécsbe való egybehívására vonatkozó királyi kézirat már megjelent s a magyar delegátusokat a képviselőház október 4-ikén tartandó ülésén fogják megválasztani.

A képviselőház és főrendiház ülése.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház legközelebbi ülését október 3-ikán, hétfőn délelőtt 11 órakor tartja, amikor a magyar delegáció tagjainak megválasztását tűzik napirendre, ami kedden fog megtörténni. A főrendiház másnap, október 4-ikén déli 12 órakor tart ülést.

A miniszterelnök a nagy kölcsonról.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kluen-Hédervary

Károly gróf miniszterelnök egy újságíróval folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy a francia kölcsön nem volt megvalósítható. Örvedetes azonban, hogy mikor a szükség felmerül, a régi barátság szorosán összekapcsolja úgy Ausztriát, mint a német birodalmat Magyarországgal.

Az általános választói jog.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az általános titkos választói jog országos szövetsége sok ezernyi füzetet adott ki azzal a címmel: „Miért kell a kisgazdáknak az általános, titkos választói jog”. A füzetben felsorolja a kisgazdák bajait s hogy ezeken csak az általános titkos választói jog törvénybeiktatásával lehet segíteni. A szövetség különben október hó 2-ikán Kaposváron tart nagygyűlést az általános választói jog érdekében.

A belga királyi pár Bécsben.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a belga királyi pár vasárnap érkezik Bécsbe, hogy tiszteljen királyunk előtt, 80-ik születésnapja alkalmából. A belga királyi pár bécsi tartózkodása több napra terjed, amely idő alatt nagy ünnepeket rendeznek tisztelőikre.

A bécsi polgármester Budapesten.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, dr. Neumayer bécsi polgármester ma délután 6 órakor utazik Budapestre. A polgármester kijelentette, hogy utazásával politikai célok nincsenek összekapcsolva. A bécsi lapok még mindig élénken foglalkoznak Neumayer budapesti látogatásával s nagyobb részük igen melegen ír róla, míg egyes lapok viszont élesen támadják. A „Zeit” például a többek között azt írja, hogy a bécsi polgármester budapesti látogatása mélyreható elkedvetlenedést okozott a bécsi községtagok között s hangoztatja, hogy a polgármester nem mint a községtagok képviselője fog Budapestre utazni, hanem csak mint magánember.

Kun Bertalan temetése.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Miskolcraól jelentik, a magyarországi református egyház tegnapi délután elhunyt legidősebb püspökét, Kun Bertalant holnap temetik el nagy díszlettel Miskolcra.

Török-román katonai egyezmény.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy Berlinbe érkezett jelentés szerint Hakkipasa nagyvezér tegnap írta alá a Törökország és Románia között kötött katonai egyezményt, amely szerint a Bulgáriával történő esetleges háború esetén Románia köteles egész haderejével fellépni Bulgária ellen.

A berlini munkásforrongás.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből jelentik, a Moabitban, a tüntetések és zavargások a múlt éjjel megismétlődtek s ismét heves összeütközés volt a munkásság és a rendőrség között. A belügyminiszter éjfélig maga is végigjárta a Moabitot s megtekintette a fényszórók működését, amelyet arra az esetre alkalmaznak, ha a munkások az utcai világitást ismét megzavarják.

A kolera.

Budapest, szept. 30. (A „Torontál” ered. távirata.) A fővárosban a lefolyt 24 óra alatt sem újabb megbetegedés sem újabb halálos eset nem történt. Mohácson két újabb megbetegedés volt s egy beteg meg-

halt. Ujszászon egy fiúcska betegedett meg, az Eperjes közelében levő Kisfaluban pedig egy betegedés történt.

Határidő-üzenet.

Budapest, szept. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre) 20.14— — Buza (áprilisra) 20.72— — Rozs (októberre) 15.46— — Tengeri (májusra) 11.44— —

Sport.

Lóverseny Nagybecskereken.

— Versenyföltételek. —

Nagybecskerek, szept. 30.

Említettük már, hogy a Torontálvármegyei Agarász- és Lovasegylet f. évi október hó 9-én délután 2 órai kezdettel ló- és ügetőversenyt rendez Nagybecskereken. A verseny intézősége: báró Baich Iván, Bobor Gyula, Csekonic Sándor gróf, dr. Dellimanics Lajos, Dániel Ferenc, Jankó Ágoston, Nebovidski Gyula őrnagy, dr. Perisics Zoltán és dr. Vinczevidy Ernő. Versenytitkár: Demkó István. Bíró: gróf Csekonic Sándor. Mázsáló: Csepelka Jenő és Stagelschmidt János. Indító: Dániel Ferenc.

A versenyre a nevezési zárnappal október 6-án délelőtt 12 óra, a program pedig a következő:

I. Délután 2 óra: Földmives gazdák sikversenye. Nyitva torontáli földmives gazdák részére. 5 drb arany a győztesnek, 3 drb arany a másodiknak, 2 drb arany a harmadiknak. Távoltság 1200 m. Súlykiegyenlítés és nyereg nélkül lovagolandó. Díjtalan nevezés az oszlopnál.

II. Délután 2 óra 30 perc: Sikverseny. Nyitva torontáli agarász- és lovasegylet tagjai, továbbá a Torontálban és vele határos vármegyékben állomásozó tisztek és minden torontáli lakos részére. Győztesnek a torontáli hölgyek tiszteletdíja, másodiknak az egyl. alelnök tiszteletdíja. Távoltság 1400 m. Súly 3 év 68 kg., 4 év 72 kg., 5 év id. 73 kg., herélt és kancáknak 11 $\frac{1}{2}$ kg., félvér 6 kg. engedmény. Színek vagy egyenruhában lovagolandó. Nevezési díj 10 korona, dupla tét ellenében nevezés az oszlopnál.

III. Délután 3 óra: Földmives gazdák ügetőversenye. Nyitva torontáli földmivesgazdák részére. Távoltság körülbelül 5000 méter. Győztesnek 5 drb arany, másodiknak 3 drb arany, harmadiknak 2 drb arany. Díjtalan nevezés az oszlopnál.

IV. Délután 3 óra 30 perc: Ügetőverseny kettősfogatok részére. Nyitva torontáliak részére, urkocsikok által hajtván. Távoltság 5000 m. Amerikai és orosz telivérek 1000 m. amerikai és orosz félvérek 500 m. térbátrány. Győztesnek a nagybecskereki hölgyek díja, a másodiknak tiszteletdíj. Tét 10 kor. Dupla téttel nevezéssel az oszlopnál.

V. Délután 4 óra: Vadászverseny. Nyitva a torontáli agarász- és lovasegylet tagjai, továbbá a Torontálban és vele határos vármegyékben állomásozó tisztek és minden torontáli lakos részére. Győztesnek az egyl. elnök tiszteletdíja. Másodiknak az egylet díja s minden résztvevőnek emléktárgy. Távoltság körülbelül 6000 m. 73 kg. súlykiegyenlítéssel. Színekben vagy egyenruhában lovagolandó. Tét 10 korona és minden indulótól további 10 kor. Dupla téttel nevezés az oszlopnál.

Általános határozatok: 1. Minden versenyenél a „Magyar Lovar-egylet” versenyszabályai mérvadók. 2. A nevezési határidő október 6-án déli 12 óráig. Írásbeli, vagy távirati nevezések intézendők Demkó István címére Nagybecskerekre. S. Táviratilag történt nevezések legkésőbb a kimázsalásig írásbelileg megerősítendő. 4. Nevezendők: a ló tulajdonosa, a ló neve, kora, színe, neme és származása. valamint a ló terhe a nevezéssel egyidejűleg bejelentendő. (távirati nevezéseknél a fenti adatok szintén közlendők), azonban a tehernek a nevezéskori be nem jelentése nem vonhat maga után diszqualifikációt, feltéve, hogy helyes teherrel mázsáltatott ki és futott. 5. A versenyben veendő súly helyességeért a ló tulajdonos vagy annak helyettese felelős. 6. Csak urlovasok lovagolhatnak színekben, vagy egyenruhában válszalaggal. 7. A beiratási díjak legkésőbb az illető versenyre való mázsálás kezdetét jelző csengetés előtt a versenytitkárnál lefizetendő, különben nem mázsáltatnak le a lovasok. 8. Aki óvást emel, tartozik a titkárnál 100 korona biztosítékot letéteményezni és az óvást írásban benyújtani. 9. A versenypályát a versenynapon reggel 9 órakor a verseny intéző-

bizottság megbízottja fogja megmutatni. 10. II. és V. számok az M. L. E.-nél be vannak jelentve. 11. Istálló, lakások iránt a titkárhoz lehet fordulni.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1910. május 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 13 p.; délután 5 óra 16 p.
Szegedről: (motorkocs) d. e. 10 óra 21 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibanáról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 34 perc.
Szécsányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 13 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 48 p.
Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 20 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibanára reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 26 p. délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 33 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Használat előtt.

Használat után.

Ilyen csodálatos változást idéz elő a

Kola-Dultz

a természet legjobb agy- és ideg-tápláléka

Hangulat, gondolkodás, tevékenység, valamint a test minden mozgása az agyvelőtől függnek.

Bágyadság, fejfájás, levertség, kimerültség és általános testi gyöngeség a hiányzó életérő jelei. Ha Ön állandóan egészséges és vidám akar lenni, ha egészséges idegekre és jó emlékező tehetségre vágyik, ha a munkát és fáradságot élvezetűl akarja tekinteni, úgy szedjen Kola-Dultzot. Ez az idegek és agyvelő természetes tápláléka, mely egyúttal a vért javítja és fiatalítja és így erőt, életet nyújtva, a test minden szervére hat.

Kola-Dultz

életkedvet és munkakedvet ad

és az ifjúság érzetét az egészséggel és tetterővel, melyek sikert és boldogságot eredményeznek

Szedje egy ideig naponta a Kola-Dultzot, mely megerősíti idegeit, eltűnik minden gyengeség és hatása alatt erősnek és egészségesnek fogja magát érezni.

Kolat orvosi tekintélyek az egész világon ajánlják, szegényházakban és ideg-sanatóriumokban használják.

Kérjen ingyen Kola-Dultzot!

Most alkalmat nyujtok önnek arra, hogy idegeit megerősítse. Irjon nekem egy levelező-lapot az Ön pontos címével és én azonnal küldök **ingyen** és bérmentve egy csomag Kola-Dultzot, mely elegendő lesz arra, hogy megismerje hatását és méltányolni tudja kiválóságát.

Ha hatásával meg van elégedve, úgy rendelhet többet. De rögtön írjon, mielőtt elfelejti.

Főraktár: Dultz Miksa, Budapest, VII., Abt. 107. Dohány-utca 29. sz.

4692/1910. sz.

M. kir. uradalmi ispánság
Nagybecskerek.**Árverési hirdmény.**

Alólirott m. kir. kincstári ispánság köz-
hírré teszi, hogy a Nagybecskerek város
határában fekvő „Katinze” kincstári birto-
kon lévő tanyán kazlakba és boglyákba
összerakott, folyó évben termett zabos-
büköny-szénaeladás végett folyó évi október
3-án, reggel 8 órakor a helyszínen nyilván-
os árverést fog tartani.

Kazlaknak ölenkénti kikiáltási ára
50 korona.

A részletes árverési feltételek alólirott
kincstári ispánságnál megtudhatók.

Nagybecskerek, 1910. évi szept. 26.

830-2.1

M. kir. kincstári ispánság.

Riessner-kályhák,

világ legjobb és használatban legtakarékosabb folytonos

Egészségi szempontból
a legideálisabb rendszer.
Egyszeri betűzéssel
egész lélen ég, miáltal
a sok fűrészsággal és
költséggel járó min-
dennapi betűzés
megtakaríthatik.

Látható tűz. Eredeti biztonsági
szabályozó.

Gázömlés vagy robbanás tel-
jesen kizárva, ellenben
mindig egyenletes és
egészséges melegség
különösen a szoba
alsólégrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás
Nagybecskerek
és vidéke részére:

Boleszny Antal
vaskereskedésében
az arany kaszához
Hunyadi-utca 606/37.

722-60.26

Egy községi irnokot

keres

826-3.3

állandó alkalmazásra 800 korona fix
fizetés és némi mellékjövedelemmel

azonnali belépésre.

Kérvények Óbessenyő község előljáró-
ságához intézendők.

Fertőtlenítéshez

ajánlunk friss meszet,

rózsaszínű karbolport és

60%-os karbolsavat.

őzv. Guttman Jakabné és Fiai
Nagybecskerek.

Telefonszám 96.

827-2.2

Telefonszám 96.

Eladó

öt hold szép fekvésű szőlő
teljes berendezéssel az Écskai uton.

2000 ööl háztelek

a Temesvári utcában, a vasutállomással
szemben.

Egy 2 lóerejű benzinmotor

jó karban, teljes felszereléssel.

Bővebb felvilágosítások

Csusner Jánosnál

(819-5.2)

Nagybecskerek.

Alkalmi vétel.

Elköltözésem miatt féláron eladok egy
szép és jókarban levő

ebédlőberendezést

és egy ugyanolyan

hálószobaberendezést

Nagybecskerek, Gizella-part 7. sz. alatt.

Faur Kornél, műszaki tanácsos

831-X.1

Köszönetnyilvánítás.

Férjem, Tottán János életét biztosította
a „Bécsi élet- és járadék-biztosító intézet”
nagybecskereki főgynökségénél és a bizto-
sítás egész rövid fennállása után meghalt.
A halálesetet bejelenttem a társaságnak
és a társaság a bejelentéstől számított 4 nap
után minden levonás és a legcsekélyebb
akadály nélkül fizette ki a biztosított összeget.

Eme különös gyors és előzékeny eljárás
által a társaság, de különösen annak nagy-
becskereki főgynöke, *Hirtenstein Márk* ur
íránt táplált háláérzetem arra indít, hogy
nyilvánosan is köszönetet mondjak neki.

Kelt Nagybecskereken, 1910. évi szeptem-
ber hó 25-én.

Tottán Jánosné szül. Buttel Janka.

817-5.8

291230. F. IV. 1910.

M. kir. államvasutak.

Árverési hirdmény.

A kézbesíthető küldemények a vasuti üzlet-
szabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt
állomások teheráru raktáraiban, délelőtt 9 órakor
a következő napokon fognak azonnali készpénz-
fizetés mellett, nyilvánosan eladni:

Budapest nyugati pályaudvar állomáson	okt. 11.
Pozsonyi állomáson	f. évi okt. 27.
Budapest dunaparti teherpályaudvar	okt. 20.
Győri állomáson	okt. 20.
Szabadkai állomáson	okt. 20.
Ujvidéki állomáson	okt. 21.
Pápai állomáson	okt. 21.
Kassai állomáson	okt. 21.
Losonci állomáson	okt. 28.
Miskolc-gömöri pályaudvaron	okt. 27.
Eszéki állomáson	okt. 27.
Szegedi állomáson	okt. 20.
Temesvár-Józsefvárosi állomáson	okt. 21.
Debreceni állomáson	okt. 27.
Szatmárnémeti állomáson	okt. 28.
Kolozsvári állomáson	okt. 28.
Nagyvárad állomáson	okt. 27.
Aradi állomáson	okt. 10.
Békéscsabai állomáson	okt. 11.
Pécsi állomáson	okt. 21.
Zágrábi állomáson	okt. 20.
Fiumei állomáson	okt. 17.
Sátoraljaújhegyi állomáson	okt. 20.
Szolnoki állomáson	okt. 21.
Nagyszébeni állomáson	okt. 11.
Brassói állomáson	okt. 27.

Budapest, 1910. évi szeptember hó.

12-X1

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztali.)

A csanádi székes káptalan sági uradalmának
többszörösen díjazott sertésenyésztéséből

eladó 200 darab

ezidőszertint 9 hónapos

tenyészkoca-malac.

Sulyuk darabonkint ma 40 kilogramm.

Ára darabonkint 100 korona.

Venni szándékozók a malacokat Temesság-on
bármikor megtekinthetik. Vevők, ha kellő
időben az uradalmi tisztartósságot előre
értesítik s pontosan megjelölik, hogy mikor
érkeznek Temesság állomásra, kocsit fog

..... rendelkezésükre állni.

812-3.3

25296/1910. sz.

Torontálvármegye alispánjától.

Árlejtési hirdmény.

A vármegye törvényszék bizottság 1910. évi
május hó 9-én 1186/13410 1910. számú
határozata folytán az **alibunári főszolga-
birói lak átalakítási munkálataira** 4080 kor.
50 fill. engedélyeztetvén, a fentemlitett
munkálat biztosítása céljából az 1910. évi
október 4-én d. e. II. órájára a vármegye
alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt
ajánlati versenytárgyalás hirdtetik.

A fentemlitett munkálatok az 1910.
évben eszközlendő munkaátadás napjától
számított 8 nap alatt megkezdendők és a
munkaátadás napjától számított 1 hónap
alatt teljesen befejezendők.

Csakis szabályszerűen kiállított és
pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhe-
lyezett és közvetlen, vagy posta útján,
alólirott hivatalhoz beérkező ajánlatok fog-
nak tárgyalás alá vétetni.

Felhivatnak tehát a versenyezni óhaj-
tók, hogy a fenti munkálatok végrehajtá-
sának elvállalására vonatkozó ajánlataikat
a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig az aló-
lirott hivatalhoz annyiival is inkább igyekez-
zenek beadni, mivel a későbbben érkezettek
figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az engedélyezett költ-
ségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz-
nek letétbe helyezéséről kiállított letéti
nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó
műszaki művelet és részletes feltételek
Farkas Vince vármegyei aljegyző (vár-
megyeház I. emelet 17. sz.) hivatalában a
hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlattevők bánatpénzükkal az árlej-
tés napjától számított 30 napig kötelezett-
ségben maradnak és bánatpénzüik csakis
a felsőbb hatóság döntése után fog vissza-
adni.

Azon pályázók, kik a szóban levő
munkálat teljesítésére törvényes képesítés-
sel nem bírnak, kötelesek mar ajánlatuk-
ban ily képesítéssel bíró megbízottat meg-
nevezni és képesítését okmányilag igazolni.

A munkálat elnyerője annak teljesi-
téséhez csakis oly anyagokat és berende-
zési tárgyakat építhet be, melyek a magyar
szent korona országai területén állítatnak
elő és termeltetnek, a munkálatához pedig
magyar honos műszaki erőket, iparosokat,
munkavezetőket és munkásokat köteles
alkalmaztatni.

Amennyiben építési anyagok és be-
rendezési tárgyak Magyarország területén
be nem szerezhethők, külföldről beszerzésre
csakis a felsőbb hatóság adhat indokolt
esetekben kivételes engedélyt.

Azon ajánlattevők, kik alólirott hivatal-
lal üzleti összeköttetésben még nem voltak,
tartoznak megbízhatóságukat azon keres-
kedelmi és iparkamarai bizonylattal igaz-
olni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

Munkát elnyerő vállalkozó köteles a
munkák tartósságáért a felülvizsgálat nap-
jától számított 1 évig jótállani és letéti
5%-os bánatpénzét 10%-os biztosítékra
kiegészíteni.

Alólirott a beérkezett ajánlatok között
az ajánlott árakra való tekintet nélkül,
szabadon választhat.

Nagybecskerek, 1910. évi szept. 20.

813-3.3

Jankó, alispán.

MUST

dr. BRÁJER LAJOS szőlőjéből.

Literje 36 krajcár.

Kapható: Zápolya-u. 1.
sz. a. (a házmesternél).